II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

24. juuni 2004,

Euroopa Liidu lepingu artikli 81 menetluse kohaldamise kohta seoses kohtuasjaga COMP/A.38549 – Belgia Arhitektide Liit

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 2180 all)

(Ainult hollandikeelne tekst on autentne)

(2005/8/EÜ)

Komisjon võttis 24. juunil 2004. aastal vastu otsuse EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise kohta. Vastavalt määruse 1/2003 artikli 30 sätetele avaldab komisjon käesoleva kokkuvõttega osapoolte nimed ja otsuse põhilise sisu, sealhulgas kehtestatud sanktsioonid. Seejuures arvestab komisjon ettevõtjate õigustatud huviga kaitsta oma ärisaladusi. Otsuse tervikteksti mittekonfidentsiaalne versioon on saadaval konkurentsi peadirektoraadi koduleheküljel http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html otsuse autentses keeles (NL) ja komisjoni töökeeltes (FR, EN, DE).

KONTEKST

(1) 2000. aasta märtsis Lissabonis kogunenud Euroopa Ülemkogu võttis vastu majandusliku reformi programmi, et teha EList aastaks 2010 maailma kõige konkurentsivõimelisem ja dünaamilisem, teadmistel põhinev majandussüsteem. Vabade elukutsete esindajaid kutsutakse mängima olulist rolli Euroopa majanduse konkurentsivõime parandamises.

(2) Otsus Belgia Arhitektide Liidu minimaalsete honorariide loendi kohta kuulub komisjoni üldise teenustepoliitika, täpsemalt aga vabade elukutsete esindajate teenuste suhtes rakendatava poliitika valdkonda. Sellega seoses viidatakse teenuste [1] ja kutsekvalifikatsiooni [2] alaste direktiivide ettepanekutele ja komisjoni teatisele konkurentsi kohta vabade elukutsete sektoris. [3] Selles teatises tunnistab komisjon, et osa vabade elukutsete sektoris kohaldatavatest eeskirjadest on õigustatud näiteks informeerituse erinevuse vähendamiseks tarbijate ja teenuste osutajate vahel. Komisjoni hinnangul võiks ja tuleks teatud juhtudel siiski rakendada mehhanisme, mis soodustavad konkurentsi enam kui praegu olemasolevad eeskirjad.

(3) Vabade elukutsete sektorit iseloomustab üldiselt reguleerituse kõrge tase eeskirjade tõttu, mille on kehtestanud riik või kutseorganisatsioonid. Viis suurt potentsiaalselt kitsenduslike eeskirjade kategooriat ELi vabade elukutsete sektoris on: i) kindlaksmääratud hinnad, ii) soovitatavad hinnad, iii) reklaamialased eeskirjad, iv) juurdepääsutingimused ja kaitstud õigused ning v) ettevõtete struktuuri ja multidistsiplinaarset tegevust reguleerivad eeskirjad.

[1] Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb teenuseid siseturul, KOM(2004) 2.

[2] Muudatusettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb kutsekvalifikatsiooni tunnustamist (esitanud komisjon vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 250 lõikele 2), KOM(2004) 317.

[3] Aruanne konkurentsi kohta vabade elukutsete sektoris, KOM(2004) 83.

(4) Samamoodi nagu kindlaksmääratud hindadel, on ka soovitatavatel hindadel märkimisväärne negatiivne mõju konkurentsile. Esiteks võivad need lihtsustada hindade kooskõlastamist teenuste osutajate vahel. Samas võivad need aga eksitada tarbijaid mõistlike hinnatasemete suhtes. Kuigi on tõsi, et vähemalt teoorias võivad soovitatavad hinnad anda tarbijaile kasulikku teavet teenuste keskmise maksumuse kohta, on olemas teisi lahendusi hindadega seonduva teabe edastamiseks. Seega võib sõltumatute isikute (nagu tarbijate organisatsioonid) poolt avaldatav teave tavaliselt rakendatavate hindade kohta või küsitlusepõhine teave osutuda tarbijaile usaldusväärsemaks viiteks ja kaasa tuua vähem konkurentsimoonutusi.

(5) Riiklike konkurentsiametite algatusel on arhitektuuriteenuste soovitatavad hinnad juba kaotatud Soomes, Prantsusmaal ja Ühendkuningriigis.

KOKKUVÕTE

(6) Minimaalsete honoraride loendi võttis Belgia Arhitektide Liidu riiginõukogu vastu 1967. aastal ja seda on korduvalt ajakohastatud, viimati 2002. aasta juunis, mil see liigitati soovituslikuks. Hinnakirjas määratakse kindlaks arhitektile vabakutselisena Belgias osutatud teenuste eest makstava töötasu minimaalne summa.

(7) 3. novembril 2003 saatis komisjon Arhitektide Liidule vastuväiteavalduse. Arhitektide Liit esitas oma tähelepanekud ettenähtud tähtaja jooksul ja 9. veebruaril 2004 toimus kohtuistung.

(8) Oma otsuses esitab komisjon hinnaloendi koostamise otsuse sisu, selle otsuse tegemise juriidilise konteksti ja kirjeldab Arhitektide Liidu käitumist. Nende elementide põhjal leiab komisjon, et kõnealusel juhul on tegemist ettevõtete ühenduse otsusega, mille eesmärgiks on konkurentsi piiramine. Komisjon teeb sellise järelduse vaatamata asjaoludele, et Arhitektide Liit määratles hinnakirja soovituslikuna ja et mitte kõik arhitektid ei pidanud hinnakirja kohustuslikuks.

(9) Elemendid, mis näitavad, et hinnaloendi eesmärgiks oli konkurentsi piiramine, on muu hulgas hinnaloendi pealkirja ja sissejuhatuses toodud arutluste tahtlikult normatiivne sõnastus ja asjaolu, et Arhitektide Liit töötas välja tüüplepingu, mis nägi honorari kindlaksmääramisel ainsa valikuvõimalusena ette hinnaloendist lähtumise, ning levitas seda lepingut 18 aasta jooksul.

(10) Kuigi EÜ asutamislepingu artikli 81 lõike 1 rikkumise tuvastamiseks piisab komisjoni tõestusest, et hinnaloendi koostamise otsuse eesmärgiks oli konkurentsi piiramine, võttis komisjon kokku ka need elemendid, mis tõendavad, et loendit rakendati vähemalt teatud määral.

(11) Euroopa Kohtu praktika järgi *Woutersi* [1] kohtuasjas ei riku ettevõtete ühenduse otsus asutamislepingu artikli 81 lõiget 1, kui see otsus on hoolimata oma kitsenduslikust mõjust konkurentsile vajalik, et tagada õige kutsetegevus sel kujul, nagu see on korraldatud asjaomases liikmesriigis. Komisjon leiab, et minimaalsete honoraride (soovitatava) loendi koostamist Arhitektide Liidu poolt ei saa pidada vajalikuks arhitektikutse õige praktiseerimise seisukohast.

(12) Vastuväiteavalduse järel tühistas Arhitektide Liit loendi ja võttis üldsuse teavitamiseks vajalikud meetmed. Seetõttu järeldab komisjon, et rikkumine on sellest hetkest lõppenud. Komisjon esitab ka põhjused, mille tõttu ta peab õigustatuks 100 000 euro suuruse trahvi määramist.

(13) 14. juunil 2004 avaldas nõuandekomitee üksmeelselt oma nõusolekut artikli 81 kohaldamise otsuse eelnõu tekstiga. 21. juunil 2004 avaldas nõuandekomitee üksmeelselt oma nõusolekut määratava trahviga. Nõunik-audiitori tähelepanekud menetluse kohta edastati nõuandekomiteele.

---

[1] Kohtuasi C-309/99, *Wouters,* ECR 2002, lk I-1577.